

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Основи демократії»

Ступінь освіти	Бакалавр
Освітня програма	Філософія
Заняття:	
Лекції	2 години на тиждень
Практичні	2 години на тиждень
Кількість кредитів ЄКТС	4 (120 годин)
Мова викладання	Українська

Сторінка курсу в СДО НТУ «ДП»:

<https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=4578>

Консультації: за окремим розкладом, погодженим зі здобувачами вищої освіти.

Онлайн-консультації: електронна пошта (щоденно, окрім вихідних і святкових днів)

Он-лайн <https://teams.microsoft.com/>

Інформація про викладачів:

Пазиніч Юлія Миколаївна

Доцент кафедри філософії і педагогіки,
кандидат політичних наук, доцент

Персональна сторінка

http://filosof.nmu.org.ua/ua/staffua/Julia%20Pazynich.php?clear_cache=Y

Е-пошта:

Pazynich@nmu.one

1. Анотація до курсу

«Основи демократії» – вибіркова дисципліна навчального плану підготовки бакалаврів за освітньою програмою «Філософія». Це знайомство з особливостями еволюції ідей демократії, знанням класичних текстів з теорії демократії, особливостями розвитку демократії в ХХ ст., а також глобальними світовими демократичними процесами. Вивчення навчальної дисципліни «Основи демократії» спрямовано на забезпечення всебічної підготовки студентів та формування особистості, здатної використовувати досвід правового розвитку демократичних країн, що має практичне значення для вдосконалення процесу вітчизняного державотворення

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни – вивчення демократії та особливостей демократизації сучасних країн у глобальному контексті, засвоєння основних демократичних цінностей і принципів.

Завдання курсу

- ознайомити студентів з сучасними теоріями, виділяти основні цінності та переваги демократії, а також визначати її недоліки;
- навчити студентів оволодіти навичками порівняння різних моделей демократичного політичного устрою,;
- навчити студентів вміти визначати суперечності сучасного демократичного процесу та визначати ступінь демократизму системи урядування держави.

3. Результати навчання:

- На основі аналізу державних нормативно-правових документів, довідників, ЗМІ, сучасної політичної літератури та періодичних видань визначати рівень розвитку демократії, виділяти основні цінності та переваги демократії, а також визначати її недоліки, використовувати механізми захисту прав людини в процесі професійної діяльності
- Визначати тип партійних та виборчих систем сучасних країн та визначати роль політичних партій у виборчому процесі та у розвитку демократії конкретної держави
- Визначати ступінь демократизму системи урядування держави та роль законодавчої, виконавчої та судової влади в демократичному суспільстві.

4. Структура курсу

ЛЕКЦІЇ

1. Сутність, передумови й поширення демократії в сучасному світі

- 1.1. Вихідна інтуїція демократії. Багатоманітність спроб визначення демократії та природа цього явища.
- 1.2. Різновиди демократії. Передумови демократії. Демократія на сучасному етапі
- 1.3. Недоліки та межі демократії. Ідеали та принципи демократії. Основні цінності демократії.

2. Демократія та громадянське суспільство

- 2.1. Історична еволюція громадянського суспільства.
- 2.2. Сутність та різновиди громадянського суспільства.
- 2.3. Розвиток громадянського суспільства в Україні.

3. Демократизм системи урядування

- 3.1. Форми територіального устрою сучасних держав: унітарна держава, федерація, конфедерація.
- 3.2. Структура й функції органів територіального представництва та місцевого самоуправління.
- 3.3. Статус та функції глави держави. Еволюція президентства в Україні

4. Політичні партії в системі демократії

- 4.1. Роль політичних партій у розвитку демократії. Структура, класифікація та функції політичних партій
- 4.2. Специфіка багатопартійності в Україні.

4.3. Сучасні партійні системи

5. Законодавча, виконавча та судова влада у демократичному суспільстві

5.1. Сутність, структура та функції законодавчої влади. Законодавча влада в Україні.

5.2. Сутність, структура та функції виконавчої влади. Виконавча влада в Україні.

5.3. Сутність, структура та функції судової влади. Судова влада в Україні

ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

1. Демократія і демократизація у глобальному контексті
2. Основні принципи та недоліки демократії влада у демократичному суспільстві
3. Права та свободи людини
4. Законодавча, виконавча та судова влада у демократичному суспільстві
5. Вибори у демократичному суспільстві
6. Роль засобів масової інформації у демократичному суспільстві

5. Технічне обладнання та/або програмне забезпечення*

Для навчання необхідно мати з собою гаджети зі стільниковим інтернетом.

Активованій акаунт університетської пошти (student.i.p.@nmu.one) на Офіс365.

Використання MSTeams (<https://teams.microsoft.com/>)

6. Система оцінювання та вимоги

6.1. Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти за результатами вивчення курсу оцінюватимуться за шкалою, що наведена нижче:

Рейтингова	Інституційна
90...100	відмінно / Excellent
74...89	добре / Good
60...73	задовільно / Satisfactory
0...59	незадовільно / Fail

6.2. Здобувачі вищої освіти можуть отримати **підсумкову оцінку** з навчальної дисципліни на підставі поточного оцінювання знань за умови, якщо набрана кількість балів з поточного опитування та самостійної роботи складає не менше 60 балів.

Максимальне оцінювання:

Теоретична частина	Практична частина		Разом
	При своєчасному складанні	При несвоєчасному складанні	
30	70	30	100

Підсумкове оцінювання (якщо студент набрав менше 60 балів та/або прагне поліпшити оцінку)	Диференційований залік відбувається у письмовій формі, складається з 20 тестових запитань, 1 відкритого запитання. Правильна відповідь на запитання тесту оцінюється у 4 бали. Правильна відповідь на відкрите запитання оцінюється у 20 балів. Відкриті запитання оцінюються шляхом співставлення з еталонними відповідями. Максимальна кількість балів за диференційований залік: 100
--	--

6.3 Критерії оцінювання теоретичної частини (разом 30 балів).

Теоретична частина оцінюється за результатами опитування, яке містить 3 питання, кожне з яких оцінюється 10 балів

У разі використання технології дистанційної освіти усне опитування за темами контрольної роботи може проводитися усно з використанням інструментів Office 365 та Zoom.

Правильна відповідь **кожного питання** оцінюється 10 балами, а саме:

- **9-10 балів** – відповідь правильна, точна;
- **7-8 балів** – відповідь правильна, складає 80%;
- **5-6 балів** – відповідь не повна, складає 50%;
- **4-2 бали** – відповідь складає 20-40%;
- **1 бал** – відповідь неправильна повністю;
- **0 балів** – відповіді немає.

6.4 Критерії оцінювання практичної частини (разом 70 балів)

Практична робота передбачає виконання індивідуального завдання (1 завдання) та опанування тем практичних занять (6 тем). Правильна відповідь, або виконане індивідуальне завдання оцінюється максимально 10 балів за означеним вище критерієм. В індивідуальній роботі передбачено оцінювання елементів дослідницьких підходів (аналізу, синтезу, логічної аргументації, узагальнення, реферування та анотування першоджерел тощо).

Індивідуальні завдання оцінюються експертно, спираючись на компетентнісні характеристики, визначені НРК для бакалаврського рівня вищої освіти.

7. Політика курсу

7.1. Політика щодо академічної доброчесності

Політика щодо академічної доброчесності регламентується "Положенням про систему запобігання та виявлення плагіату у Національному технічному університеті "Дніпровська політехніка". <http://surl.li/alvis>

У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація) робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. Викладач зобов'язаний у такому випадку видати інше індивідуальне завдання.

7.2. Комунікаційна політика

Усі письмові запитання до викладача щодо навчальної дисципліни можуть надсилатися на персональну корпоративну електронну пошту, на платформу Teams та на вайбер викладача.

7.3. Політика щодо перескладання

Роботи, які надано викладачеві для перевірки із порушенням термінів, оцінюються нижчими балами. Перескладання відбувається із дозволу декана у разі поважної причини (наприклад, хвороба).

7.4 Політика щодо оскарження оцінювання

Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням, він має право опротестувати виставлену оцінку у встановленому порядку.

7.5. Відвідування занять

Для здобувачів вищої освіти відвідування занять є обов'язковим. Причиною невідвідування занять є хвороба, участь в університетських заходах, навчання за індивідуальним графіком та академічна мобільність, що задокументовано. Про причину відсутності здобувач вищої освіти має повідомити викладача особисто або через старосту та самостійно надолужити пропущений матеріал. У разі міжнародної мобільності навчання може відбуватись в он-лайн режимі.

8. Рекомендована література

Основна

1. Головатий М.Ф. Демократія: історія, теорія, практика: Навч. посібник. – К., 2009. – 230 с.
2. Конституція України. – К., 1996.
3. Основи демократії: Навч. посібник для студентів вищ. навч. закладів / Авт. колектив: М. Бессонова, О. Бірюков, С. Бондарук та ін.; За заг. ред. А. Колодій; М-во освіти і науки України, Ін-т вищої освіти АПН України, Укр.-канад. проект «Демократична освіта», Інститут вищої освіти. — К.: вид-во «Ай-Бі», 2002. — 684 с.
4. Основи демократії: Підручник для студентів вищих навчальних закладів / За заг. ред. А.Ф. Колодій. Третє видання, оновлене і доповнене. — Львів: Астролябія, 2009. — 832 с
5. Пазиніч Ю.М. Конспект лекцій з курсу «Основи демократії». – На правах рукопису // <https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=4578>
6. Пазиніч Ю.М. Основні цінності громадянського суспільства в умовах демократичного транзиту // Наукова весна: Матеріали ІХ Всеукраїнської науково-технічної конференції студентів, аспірантів і молодих учених - 2018. Дніпро, 2018, 15-28 – 15-29. https://rmv.nmu.org.ua/ua/arkhiv-zbirok-konferentsiy/naukova-vesna-2018/Tom_15.PDF

Додаткова

1. Основи демократії. Права людини та їх забезпечення в умовах суспільних змін: Навч. посібн. // О.В. Філонов, В.М. Субботін, В.В.Пашутін, І. Я. Тодоров. — К.: Знання, 2006. — 215 с.
2. Політологія. Кн. перша: Політика і суспільство. Кн. друга: Держава і політика // А. Колодій, Л. Климанська, Я. Косміна, В. Харченко. 2-е вид., перероб. та доп. — К.: Ельга, Ніка — Центр, 2003.— 664 с.
3. Пазиніч Ю.М. Глобалізаційні процеси в сучасній політиці // Детермінанти сталого розвитку суспільства в умовах глобалізації: зб. матеріалів міжнар. мультидисцип. наук.-практ. конф., 12 лист. 2019 р., м. Дніпро / відп. ред. В.М. Шаповал, В.Я. Швець; М-во освіти і науки України, Нац. техн. ун-т «Дніпровська політехніка». – Дніро: НТУ «ДП», 2019. – с. 82-83.
4. Пазиніч Ю.М. Громадянська дія та громадянська відповідальність в умовах розвитку громадянського суспільства // Соціальна відповідальність влади, бізнесу, громадян: монографія: у 2-х т. / за заг.ред. Г.Г. Півняка. – Д.: НГУ, 2014. – Т.2. – С. 255-259.
5. Пазиніч Ю.М. Політико-правові засади врегулювання кризи легітимності влади // Наукова весна - 2015: Матеріали VI-ї Всеукраїнської науково-технічної конференції студентів, аспірантів і молодих учених (Дніпропетровськ, 1-2 квітня 2015 року). – Д.: Державний ВНЗ “НГУ”, 2015. – с. 15-19 – 15-20.
6. Пазиніч Ю.М. Модернізація політичної системи та забезпечення політичної стабільності. // Економіка в умовах глобалізації: проблеми, тенденції, перспективи. – Д.: Державний ВНЗ “НГУ”, 2015. – с. 47-49.

7. Пазиніч Ю.М. Феномен політичного лідерства в умовах демократизації сучасного суспільства // Науково-технічна конференція студентів, аспірантів і молодих учених "Молодь: наука та інновації" 2-3 грудня 2015 р. / Міністерство освіти і науки України/ Держ. вищ. навч. закл. «Нац.гірн. ун-т». – Д. : ДВНЗ «НГУ», 2015. – С.15-17.

8. Пазиніч Ю.М. Політична влада як фактор стабільності політичної системи // Сучасне буття філософії: Філософія в єдності культурно-історичного процесу: збірка наукових статей. – Д.: Національний гірничий університет, 2013. – с.108-112